

2.8. Hegesztőanyagok hőálló acélokhoz

◆ ÁTTEKINTÉS

Ez a fejezet a hőálló acélokhoz szükséges hegesztőanyagok adatlapjait tartalmazza.

Hőálló acélokat 550 °C hőmérséklet fölött alkalmaznak. A reveállóság és az elegendő melegszilárdság mellett követelmény még a lehetőleg kis térfogatváltozás ismételt melegítés és lehűtés során, hogy az oxidrétegek ne szakadjanak fel. Ebből következik ellenállása különböző lágyítási, illetve kemenceatmoszférájával szemben.

A Cr, Si és Al ötvözőelemek okozzák a tömör és erősen tapadó oxidrétegek képzése által a reveállóságot. A Cr-Al ötvöztetésű acélok ferritesek, kevésbé jól hegeszthetők, de igen ellenállóak S-tartalmú gázokban. A Cr-Ni-Si ötvöztetésű acélok ausztenites szerkezetűek, jó ellenálló képességgel rendelkeznek a N-tartalmú felszínítőkemence atmoszférában, S-tartalmú gázokban viszont kb. 650 °C-on nikkellel együtt egy alacsony olvadáspontú eutektikumot képeznek.

Az ilyenfajta acéloknál ügyelni kell a ridegedési tartományra 400–500 °C (Cr-tartalomnál több mint 15%) és 950 °C felett (szemcsenövekedés) ferrites acéloknál és a szigma-fázis-kiválásra 650 és 800 °C között 20% fölötti Cr-tartalom esetén.

◆ TARTALOM

ÁTTEKINTÉS.....	296
ELEKTRÓDÁK.....	297
AWI PÁLCÁK.....	305
TÖMÖR HUZALELEKTRÓDÁK.....	311

♦ ÁTTEKINTÉS – SZABVÁNYBESOROLÁS

Böhler	EN/ENISO	AWS	
Elektrodák			
FOX FA	1600: E 25 4 B 2 2	–	E309-15 (mod.)
FOX FF	1600: E 22 12 B 2 2	A5.4–92:	E309-17 (mod.)
FOX FF-A	1600: E 22 12 R 3 2	A5.4–92:	E310-15 (mod.)
FOX FFB	1600: E 25 20 B 2 2	A5.4–92:	E310-16
FOX FFB-A	1600: E 25 20 R 3 2	A5.4–92:	
FOX CN 21/33 Mn	1600: E Z 21 33 B 4 2	–	
FOX CN 25/35 Nb	1600: E Z 25 35 Nb B 6 2	–	
FOX CN 35/45 Nb	1600: E Z 35 45 Nb B 6 2	–	

AWI pálcák

FA-IG	12072: W 25 4	–	ER309 (mod.)
FF-IG	12072: W 22 12	A5.9–93:	ER310 (mod.)
FFB-IG	12072: W 25 20 Mn	A5.9–93:	
CN 21/33 Mn-IG	12072: W Z21 33 Nb	–	
CN 25/35 Nb-IG	12072: W Z25 35 Nb	–	
CN 35/45 Nb-IG	12072: W Z35 45 Nb	–	

Tömör huzalelektrodák

FA-IG	12072: G 25 4	–	ER309 (mod.)
FF-IG	12072: G 22 12 H	A5.9–93:	ER310 (mod.)
FFB-IG	12072: G 25 20 Mn	A5.9–93:	
CN 21/33 Mn-IG	12072: G Z21 33 Nb	–	
CN 25/35 Nb-IG	12072: G Z25 35 Nb	–	
CN 35/45 Nb-IG	12072: G Z35 45 Nb	–	

♦ ÁTTEKINTÉS – VEGYI ÖSSZETÉTEL

Böhler	C	Si	Mn	Cr	Ni	Fe	Ti
Elektrodák							
FOX FA	0,1	0,5	1,2	25,0	5,4		
FOX FF	0,1	1,0	1,1	22,0	12,0		
FOX FF-A	0,1	0,8	0,9	22,5	12,5		
FOX FFB	0,12	0,6	3,2	25,0	20,5		
FOX FFB-A	0,12	0,5	2,2	26,0	21,0		
FOX CN 21/33 Mn	0,14	0,3	4,5	21,0	33,0	1,3	
FOX CN 25/35 Nb	0,4	1,0	1,5	25,0	35,0	1,2	
FOX CN 35/45 Nb	0,45	1,0	0,8	35,0	45,5	0,9	

AWI pálcák

FA-IG	0,07	0,8	1,2	25,7	4,5		
FF-IG	0,1	1,1	1,6	22,5	11,5		
FFB-IG	0,13	0,9	3,2	24,6	20,5		
CN 21/33 Mn-IG	0,12	0,2	4,8	21,8	32,5	1,2	
CN 25/35 Nb-IG	0,42	1,2	1,8	26,0	35,0	1,3	
CN 35/45 Nb-IG	0,42	1,5	1,0	35,0	45,5	0,9	

Tömör huzalelektrodák

FA-IG	0,07	0,8	1,2	25,7	4,5		
FF-IG	0,1	1,1	1,6	22,5	12,5		
FFB-IG	0,13	0,9	3,2	24,6	20,5		
CN 21/33 Mn-IG	0,12	0,2	4,8	21,8	32,5	1,2	
CN 25/35 Nb-IG	0,42	1,2	1,8	26,0	35,0	1,3	
CN 35/45 Nb-IG	0,42	1,5	1,0	35,0	45,5	0,9	

Jellemzők

Maghuzal-ötvözésű, bázikus bevonatú elektroda hőálló acélokhoz. Tüzelőberendezésekhez növelt ellenálló képességgel redukáló, oxidáló és kéntartalmú gázokkal szemben, valamint hegesztési kötések fedőrétegeként hőálló, ferrites Cr-Si-Al acélokon. Reveállo +1100 °C-ig.

Vegyő összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni
%	0,10	0,5	1,2	25,0	5,4

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_m , N/mm ²)	:	520	(≥ 490)
Szakítószilárdság (R_m , N/mm ²)	:	680	(≥ 640)
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$), %]	:	22	(≥ 15)
Útómunka (ISO-V KV J) +20 °C:	:	45	(≥ 30)

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:

–

Elektrodajelölés:

FOX FA E 25 4 B

Ø (mm)

2,5

3,2

4,0

H (mm)

300

350

350

Áramerősség (A)

50–75

80–105

100–130

Előmelegítés és a közbeni hőmérséklet +200 és +400 °C között, a felhasznált alapanyagtól és anyagvastagságtól függően.

Alapanyagok

Ferrites-auszténites

1.4821 X20CrNiSi 25 4, 1.4823 G-X40CrNiSi 27 4

Ferrites-perlites

1.4713 X10CrAl 7, 1.4724 X10CrAl 13, 1.4742 X10CrAl 18, 1.4762 X10CrAl 25, 1.4710 X30 CrSi 6, 1.4740 G-X40CrSi 17

AISI 327, ASTM A297HC

Engedélyek és tanúsítványok

SEPROZ

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

AWI pálcá:

FA-IG

Tömör huzalelektroda:

FA-IG

EN 1600:1997:
AWS A5.4-92:E 25 4 B 2 2
E309-15 (mod.)**BÖHLER FOX FF**

Elektróda, erősen ötvözött, hőálló

Jellemzők

Maghuzal-ötvözésű, bázikus bevonatú elektróda azonos összetételű, hőálló hengerelt, kovacsolt és öntött acélokhoz, valamint hőálló ferrites Cr-Si-Al acélokhoz. Olyan kötéseknel, melyek redukáló kéntartalmú gázoknak vannak kitéve, a záróréteget FOX-FA elektródával kell hegeszteni, pl. lágyító- és edzőüzemek, gőzkazán-építés, kőolajipar, kerámiaipar. Reveáló +1000 °C-ig.

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni
%	0,1	1,0	1,1	22,0	12,0

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_e , N/mm ²)	:	440	(≥ 400)
Szakítószilárdság (R_m , N/mm ²)	:	600	(≥ 500)
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	:	35	(≥ 30)
Ütőmunka (ISO-V KV J) +20 °C:		80	(≥ 47)

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:

Ø (mm)

H (mm)

Áramerősség (A)

–

2,5

300

50–75

Elektródajelölés:

3,2

350

80–100

FOX FF E 22 12 B

4,0

350

110–140

Előmelegítés és a közbeső hőmérséklet ferrites Cr-acéloknál 200–300 °C.

Alapanyagok

Ausztenites

1.4828 X15CrNiSi 20 12, 1.4826 G-X40CrNiSi 22 9, 1.4833 X7CrNi 23 14

Ferrites-perlites

1.4713 X10CrAl 7, 1.4724 X10CrAl 13, 1.4742 X10CrAl 18, 1.4710 X30CrSi 6, 1.4740 G-X40CrSi 17

AISI 305, ASTM A297HF

Engedélyek és tanúsítványok

TÜV-D (9090), TÜV-A (21), SEPROZ, CE

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok Elektróda:
AWI pálca:FOX FF-A
FF-IG

Tömör huzalelektróda:

FF-IG

EN 1600:1997:
AWS A5.4-92:E 22 12 R 3 2
E309-17**BÖHLER FOX FF-A**

Elektroda, erősen ötvözött, hőálló

Jellemzők

Maghuzal-ötvözésű, rutilbevonatú elektróda azonos összetételű, hőálló hengerelt, kovácsolt és öntött acélokhoz, valamint hőálló ferrites Cr-Si-Al acélokhoz, pl. lágyító- és edzőüzemek, gőzkazánépítés, kőolaj-, kerámiaipar. Olyan Cr-Si-Al acélok kötésénél, melyek kéntartalmú gázoknak vannak kitéve, a záróréteget FOX-FA elektródával kell hegeszteni. Revealáló +1000 °C-ig.

Vegyi összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni
%	0,1	0,8	0,9	22,5	12,5

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_m , N/mm ²)	:	460	(≥350)
Szakítószilárdság (R_m , N/mm ²)	:	610	(≥550)
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	:	37	(≥30)
Útómunka (ISO-V KV J) +20 °C:	:	60	(≥47)

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:	Ø (mm)	H (mm)	Áramerősség (A)
120–200 °C, min. 2 óra	2,5	350	50–80
Elektrodajelölés:	3,2	350	80–110
FOX FF-A E 22 12 R	4,0	350	110–140

Előmelegítés és a közbelső hőmérséklet ferrites Cr-acéloknál 200–300 °C.

Alapanyagok

Ausztenites

1.4828 X15CrNiSi 20 12, 1.4826 G-X40CrNiSi 22 9, 1.4833 X7CrNi 23 14

Ferrites-perlites

1.4713 X10CrAl 7, 1.4724 X10CrAl 13, 1.4742 X10CrAl 18, 1.4710 X30CrSi 6, 1.4740 G-X40CrSi 17

AISI 305, ASTM A297HF

Engedélyek és tanúsítványok

TÜV-D (9091), ABS (309-17), SEPROZ, CE

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

Elektroda:	FOX FF	Tömör huzalelektroda:	FF-IG
AWI pálcá:	FF-IG		

EN 1600:1997:
AWS A5.4-92:E 25 20 B 2 2
E310-15 (mod.)**BÖHLER FOX FFB**

Elektroda, erősen ötvözött, hőálló

Jellemzők

Maghuzal-ötvözésű, bázikus bevonatú elektróda azonos összetételű, hőálló hengerelt, kovacsolt és öntött acélokhoz, pl. lágyító- és edzőüzemek, gőzkazánépítés, kőolaj-, kerámiapár. Olyan hőálló Cr-Si-Al acélok hegesztett kötésénél, melyek kéntartalmú gázoknak vannak kitéve, a zárórteget FOX-FA elektródával kell hegeszteni. A rideggé válás veszélye miatt a +650 és 900 °C közötti hőmérsékletet kerülni kell. Reveálló +1200 °C-ig. Hidegszívós –196 °C-ig.

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni
%	0,12	0,6	3,2	25,0	20,5

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_e , N/mm ²)	:	420	(≥ 350)
Szakítószilárdság (R_m , N/mm ²)	:	600	(≥ 560)
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	:	36	(≥ 30)
Útómunka (ISO-V KV J) +20 °C:		100	(≥ 47)
		-196 °C:	(≥ 32)

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:	Ø (mm)	H (mm)	Áramerősség (A)
–	2,5	300	50–75
Elektrodajelölés:	3,2	350	80–110
FOX FFB E 25 20 B	4,0	350	110–140
	5,0	450	140–180

Előmelegítés és a közbenső hőmérséklet ferrites Cr-acéloknál 200–300 °C.

Alapanyagok

Ausztenites

1.4841 X15CrNiSi 25 20, 1.4845 X12CrNi 25 21, 1.4828 X15CrNiSi 20 12, 1.4840 G-X15CrNi 25 20, 1.4846 G-X40CrNi 25 21, 1.4826 G-X40CrNiSi 22 9

Ferrites-perlites

1.4713 X10CrAl 7, 1.4724 X10CrAl 13, 1.4742 X10CrAl 18, 1.4762 X10CrAl 25, 1.4710 X30CrSi 6, 1.4740 G-X40CrSi 17

AISI 305, 310, 314; ASTM A297HF; A297 HJ

Engedélyek és tanúsítványok

TÜV-D (0143), Statoil, SEPROZ, CE

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

Elektroda:	FOX FFB-A	Tömör huzalelektroda:	FFB-IG
AWI pálcá:	FFB-IG		

EN 1600:1997:
AWS A5.4-92:E 25 20 R 3 2
E310-16**BÖHLER FOX FFB-A**

Elektroda, erősen ötvözött, hőálló

Jellemzők

Maghuzal-ötvözésű, rutilbevonatú elektróda azonos összetételű, hőálló hengerelt acélokhoz, pl. lágyító- és edzőüzemek, gőzkazánépítés, kőolaj-, kerámiaipar. Olyan kötéseknel, melyek redukáló, kéntartalmú gázoknak vannak kitéve, a záróréteget FOX-FA elektródával kell hegeszteni. Vestag falú hegesztési konstrukciókhoz a bázikus FOX FFB elektródát kell előnyben részesíteni. Sima varratok és könnyű salakleválás.

Reveálló +1200 °C-ig. A rideggé válás veszélye miatt a +650 és 900 °C közötti hőmérsékletet kerülni kell.

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni
%	0,12	0,5	2,2	26,0	21,0

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_{σ} , N/mm ²)	: 430	[*] u	(≥350)
Szakítószilárdság (R_{m} , N/mm ²)	: 620		(≥550)
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	: 35		(≥30)
Útómunka (ISO-V KV J) +20 °C:	75		(≥47)

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:	Ø (mm)	H (mm)	Áramerősség (A)
120–200 °C, min. 2 óra	2,0	300	40–60
Elektrodajelölés:	2,5	300	50–80
FOX FFB-A 310-16 E 25 20 R	3,2	350	80–110
	4,0	350	110–140

Előmelegítés és a közbelső hőmérséklet ferrites acéloknál 200–300 °C.

Alapanyagok

Auszténites

1.4841 X15CrNiSi 25 20, 1.4845 X12CrNi 25 21, 1.4828 X15CrNiSi 20 12, 1.4840 G-X15CrNi 25 20, 1.4846 G-X40CrNi 25 21, 1.4826 G-X40CrNiSi 22 9

Ferrites-perlites

1.4713 X10CrAl 7, 1.4724 X10CrAl 13, 1.4742 X10CrAl 18, 1.4762 X10CrAl 25, 1.4710 X30CrSi 6, 1.4740 G-X40CrSi 17

AISI 305, 310, 314; ASTM A297HF; A297 HJ

Engedélyek és tanúsítványok

Statoil, VUZ, SEPROZ

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

Elektroda:	FOX FFB	Tömör huzalelektroda:	FFB-IG
AWI pálcá:	FFB-IG		

Jellemzők

Bázikus bevonatú elektroda azonos és hasonló összetételű, hőálló acélok és acélöntvények kötő- és felrakó hegesztéséhez. Tipikus ötvözet kemencés centrifugális öntvénycsöveinek hegesztéséhez a petrokémiai iparban. A hegesztési varrat, függően az atmoszférától, +1050 °C-ig alkalmazható.

Atmoszféra:
(°C)

levegő, illetve oxidáló füstgázok
redukáló füstgázok

Max. felhasználási hőmérséklet

kénmentes	max. 2 g S/Nm ³
1050	1000
1000	950

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni	Nb
%	0,14	0,3	4,5	21,0	33,0	1,3

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_{σ} , N/mm ²)	: ≥ 410	* u
Szakítószilárdság (R_m , N/mm ²)	: ≥ 600	
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$), %]	: ≥ 25	
Útómunka (ISO-V KV J)	: ≥ 70	

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:
250–300 °C, min. 2 óra
Elektrodajelölés:
FOX CN 21/33 Mn

Ø (mm)   **H (mm)**
2,5   300
3,2   350
4,0   400

Áramerősség (A)
50–75
70–110
90–140

Alapanyagok

1.4876 X10NiCrAlTi 32 20
1.4859 GX10NiCrNb 32 20
1.4958 X5NiCrAlTi 31 20
1.4959 X8NiCrAlTi 32 21
Alloy 800 H, UNS N08800, N08810, N08811

Engedélyek és tanúsítványok

TÜV-D (10514), CE

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

AWI pálcá: CN 21/33 Mn-IG
Tömör huzalelektroda: CN 21/33 Mn-IG

Jellemzők

Bázikus bevonatú elektroda azonos és hasonló összetételű, fokozottan hőálló acélok és acélötvények kötő- és felrakó hegesztéséhez. Tipikus ötvözet kemencék centrifugális ötvénycsoveinek hegesztéséhez a petrokémiai iparban. A hegesztési varrat kénmentes és felszenítő atmoszférában +1050 °C-ig alkalmazható.

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni	Nb
%	0,4	1,0	1,5	25,0	35,0	1,2

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_{σ} N/mm ²)	: ≥ 450	* u
Szakítószilárdság (R_m N/mm ²)	: ≥ 600	
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	: ≥ 8	

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:

250–300 °C, min. 2 óra

Elektrodajelölés:

FOX CN 25/35 Nb

Ø (mm)

2,5

3,2

4,0

H (mm)

300

350

400

Áramerősség (A)

50–75

70–120

100–140

Alapanyagok

1.4852 GX40NiCrSiNb 35 25

1.4857 GX40NiCrSi 35 25

Engedélyek és tanúsítványok

–

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

AWI pálcá: CN 25/35 Nb-IG

Tömör huzalelektroda: CN 25/35 Nb-IG

Jellemzők

Bázikus bevonatú elektróda azonos és hasonló összetételű, magas hőmérsékletű acélöntvény fajták kötő- és felrakó hegesztéséhez. Tipikus ötvözet kemencék centrifugális öntvénycsöveinek hegesztéséhez a petrokémiai iparban. A hegesztési varrat kénmentes és felszenítő atmoszférában +1180 °C-ig alkalmazható.

Vegyí összetétel

	C	Si	Mn	Cr	Ni	Nb
%	0,45	1,0	0,8	35,0	45,5	0,9

Hegesztési varrat mechanikai értékei

Folyáshatár (R_{σ} N/mm ²)	:	^{* u} ≥ 450
Szakítószilárdság ($R_{\sigma T}$ N/mm ²)	:	≥ 600
Nyúlás [A ($L_0 = 5d_0$) %]	:	≥ 8

* u – hőkezeletlen, hegesztett állapot

Felhasználás

Szárítás, ha szükséges:

120–200 °C, min. 2–3 óra

Elektrodajelölés:

FOX CN 35/45 Nb

$\varnothing$ (mm)

2,5

3,2

4,0

H (mm)

300

350

350

Áramerősség (A)

70–90

90–110

100–140

Alapanyagok

GX45NiCrNbSiTi 45 35

Engedélyek és tanúsítványok

–

Azonos ötvözésű hegesztőanyagok

AWI pálcá:	CN 35/45 Nb-IG
Tömör huzalelektroda:	CN 35/45 Nb-IG